

1. ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΜΕ ΤΟΥΡΚΙΑ ΟΧΙ ΑΛΛΑ 50 ΧΡΟΝΙΑ

Μέσο: TA NEA

Ημ. Έκδοσης: . . . 04/09/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 04/09/2023

Σελίδα: 12

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Διάλογος με Τουρκία: (Οχι άλλα 50 χρόνια)

Με την κρίσιμη συνάντηση των υπουργών Εξωτερικών στην Αγκυρα (Τρίτη 5/9) ανοίγει η δύσκολη διαδικασία κατάρτισης ενός οδικού χάρτη προσέγγισης Ελλάδας - Τουρκίας (ΜΟΕ, θετική ατζέντα, κ.ά.) και αναζήτησης λύσεων στα θέματα της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης. Ενώ ο Ερντογάν ξαναγράφει «εχθροπαθώς» την Ιστορία. Και εις τα καθ' ημάς ανακυκλώνεται «η επιχειρηματολογία του αδιεξόδου» με τις χιλιοεπισημμένες ενστάσεις, όπως γιατί δεν μπορεί να υπάρχει εμπιστοσύνη στην Τουρκία ή γιατί «η απεριόριστη», όπως έχει γραφτεί, ελληνική κυριαρχία και κυριαρχικά δικαιώματα δεν μπορούν να υποβληθούν στην κρίση του Διεθνούς Δικαστηρίου. Κυριαρχία και ελληνικές κόκκινες γραμμές είναι αδιαπραγμάτευτες. Αλλά, πρώτον, χωρίς στοιχειώδη εμπιστοσύνη δεν μπορεί να πετύχει καμία διαπραγμάτευση. Και την περίοδο αυτή τουλάχιστον μπορούμε να αναγνωρίσουμε ότι η Τουρκία, ο πρόεδρος Ερντογάν, έδειξε συνέπεια. Στο μέτωπο των ελληνοτουρκικών είχαμε ένα ήρεμο καλοκαίρι με σχεδόν μηδενική παραβατικότητα στο Αιγαίο. Κάτι που σημαίνει ότι η Τουρκία σεβάστηκε το άτυπο μορατόριουμ. Στοιχεία που επιτρέπουν έναν βαθμό αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Αν είχε ξεχάσει λίγο και την Ιστορία, θα ήταν ακόμα καλύτερα. Δεύτερον, σε ό,τι αφορά τις κόκκινες γραμμές, υπάρχει μία ακλόνητη κόκκινη γραμμή - το απαραβίαστο της υπάρχουσας ελληνικής κυριαρχίας. Από εκεί και πέρα διαπραγματευόμαστε ορθολογικά και όπως έλεγε ο R. Holbrook όταν πηγαίνεις σε μια διαπραγμάτευση δεν επισείεις κόκκινες γραμμές. Μιλάς για θετικά αποτελέσματα. Τρίτον, η αδιαπραγμάτευτη ελληνική κυριαρχία δεν σημαίνει ότι είναι και «απεριόριστη». Τι σημαίνει άλλωστε «απεριόριστη κυριαρχία» για μια χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που οικοδομεί την ευρωπαϊκή κυριαρχία; Η Ελλάδα εξ ορισμού διαμοιράζεται κυριαρχία στο πλαίσιο της Ένωσης. Εκεί shared sovereignty/διαμοιρασμένη κυριαρχία. Με την ένταξή της στην ΕΕ και στη συνέχεια με διαδοχικές τροποποιήσεις των Συνθηκών μετέφερε κυριαρχία προκειμένου να οικοδομηθούν οι υπερεθνικοί θεσμοί της Ένωσης και πολιτικές, από την κοινή εμπορική πολιτική μέχρι την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ). Και, το σπουδαιότερο, εκχώρησε την κυριαρχία στο σύστημα της Ένωσης να παράγει δίκαιο το οποίο υπερέχει έναντι του δικαίου του (κυρίαρχου) εθνικού κράτους, περιλαμβανομένου και του Συντάγματος. Τελευταία έγιναν αρκετές προσπάθειες σε χώρες όπως Γερμανία, Πολωνία, Ιταλία, ακόμα και Γαλλία, να αμφισβητηθεί η υπεροχή του ενωσιακού δικαίου ως του ακρογωνιαίου λίθου του συστήματος της ΕΕ. Όλες οι προσπάθειες αυτές απέτυχαν. Η Ελλάδα, όπως και οι υπόλοιπες χώρες-μέλη της Ένωσης, υπόκειται επομένως σε μια υπέρτατη δικαϊκή τάξη, την τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την υπεροχή άλλωστε του ενωσιακού δικαίου, όπως και συνολικά του διεθνούς δικαίου, αναγνωρίζει ευθέως το Ελληνικό Σύνταγμα (για όλες αυτές τις πτυχές βλέπε το εξόχως ενδιαφέρον βιβλίο του Ευ. Βενιζέλου, «Μετασχηματισμός του κράτους και της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, Διδάγματα της οικονομικής κρίσης, Η ελληνική περίπτωση», Πόλις, 2016).

Εν κατακλείδι, η διαδικασία εξομάλυνσης που ξεκινά μπορεί (και πρέπει) να φέρει αποτελέσματα μόνο εάν παραμεριστούν οι φοβικές στάσεις, οι δυσπιστίες, οι ανασφάλειες. Και εάν σταματήσει η ιδεολογική ανάγνωση του παρελθόντος, κλείσουν τα (στρεβλά) βιβλία της Ιστορίας και η ανάδειξη διπλωματικών αβροτιτών σε σημεία τριβής. Ενώ αυτό που θα πρέπει να σταθμιστεί προσεκτικά είναι ότι η τρέχουσα συγκυρία/ευκαιρία είναι μοναδική για την επίλυση των προβλημάτων με τις συνθήκες που επικρατούν σε Ελλάδα, Τουρκία και κυρίως στο γεωπολιτικό ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον. Εάν δεν αξιοποιηθεί και καθεί, μπορεί να περιμένουμε για άλλα... πενήντα χρόνια (με τον χρόνο να εργάζεται εις βάρος της Ελλάδας).

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακείμης είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος ΥΠΕΞ, μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ. Από τις εκδόσεις Παπαζήση κυκλοφορεί το νέο βιβλίο του «Ελλάδα: Ορίζοντας 2030. Οι προκλήσεις Τουρκίας και Ευρώπης».